

Proeftuinen en pilots 'Betere zorg met minder kosten'

Op 29 oktober vond er een KAMG-themamiddag plaats in de Domus Medica. Doel was tweeledig: het van gedachten wisselen over de verdere uitrol van het KAMG-position paper, maar tevens elkaar op de hoogte stellen van allerlei ontwikkelingen om daarmee tevens de onderlinge banden aan te halen en te versterken. Een aantal artsen M&G kreeg de gelegenheid om een presentatie te houden. Ik was daar een van en op verzoek heb ik als lid van de adviescommissie Zorgberoepen en -opleidingen daar iets over verteld. Tevens heb ik op basis van een beknopte SWOT-analyse drie suggesties gedaan hoe we het position paper verder zouden kunnen uitrollen door aansluiting te zoeken bij: (a) de eerder genoemde adviescommissie, (b) de nadere uitwerking en implementatie van het 'Nationaal Programma Preventie', waarmee de ministerraad op 11 oktober j.l. heeft ingestemd (VWS, 2013a), en (c) de invulling van de door minister Schippers aangewezen proeftuinen en pilots 'Betere zorg met minder kosten' (VWS, 2013b).

Omdat niet iedereen op de hoogte was van die proeftuinen en pilots was het verzoek om daar via deze Nieuwsbrief informatie over te verstrekken. De minister heeft in haar verschillende debatten met de Tweede Kamer gesproken over de in het veld ontstane initiatieven om zorg en ondersteuning in de buurt vorm te geven en daarmee de kwaliteit van zorg te verbeteren en de kosten te verlagen. Die initiatieven sluiten ook aan bij het 'Triple Aim' concept zoals dat is geïntroduceerd door Don Berwick (Berwick, 2008). Hierbij staan centraal: (1) het verbeteren van de kwaliteit van zorg vanuit het patiëntperspectief, (2) het verbeteren van de gezondheid van de populatie, en (3) de daling van de zorgkosten per persoon.

De zorgverzekeraars hebben een selectie aangedragen van interessante initiatieven die in het land op diverse plekken zijn gestart. De minister heeft hieruit negen proeftuinen en een zestal pilots geselecteerd. Het gaat hier dan om samenwerkingsverbanden waarbij op regionaal niveau naast de zorgverzekeraar ook in wisselende mate diverse zorginstellingen en vaak ook patiëntorganisaties en/of gemeenten betrokken zijn. Zo heeft elke regio zijn eigen initiatieven die uiteenlopen van het voorkomen van onnodige dure zorg door substitutie van de tweede lijn naar de eerste lijn, door de farmaceutische zorg en diagnostiek anders in te vullen en door een meer samenhangend aanbod van zorg, ondersteuning en welzijn op lokaal niveau te initiëren. Sommige regio's maken ook afspraken over de verdeling van middelen indien er sprake is van een besparing (shared savings), bijvoorbeeld door de premie te verlagen.

Voor het verder vormgeven en evalueren van dergelijke initiatieven dient nog het nodige gedaan te worden. Om welke interventies voortkomend uit die initiatieven gaat het precies? Welke indicatoren ga je dan meten op populatie- en interventieniveau uitgaande van het 'Triple Aim' concept? Wie draagt bij aan de initiële opstartkosten? Omdat het bij deze proeftuinen en pilots ook gaat om het verbinden van de derde, tweede, eerste en nulde lijn om zorg dicht bij huis te leveren en de vragen hoe je (financiële) schotten kunt slechten is vooral kennis in de volle breedte van de zorg, preventie en welzijn nodig. Biedt dat geen uitdaging voor de arts M&G om vanuit beleid, praktijk of wetenschap daarbij betrokken te zijn? Zelf ben ik dan ook nauw betrokken bij enkele initiatieven en geef hiermee ook invulling aan mijn leerstoel (Ruwaard, 2012).

Dirk Ruwaard, arts M&G
Hoogleraar Public Health and Health Care Innovation
Vakgroep Health Services Research
Faculty of Health, Medicine and Life sciences
Universiteit Maastricht

Berwick DM, Nolan TW, Whittington J. The Triple Aim: care, health, and cost. *Health Affairs* 2008;27(3):759-69.

Ruwaard D. De weg van nazorg naar voorzorg: buiten de gebaande paden. Inaugurale rede. Maastricht: Universiteit Maastricht, 2012.

VWS. Kamerbrief betreffende aanbieding van het Nationaal Programma Preventie. Kenmerk:

158649-111572-PG met als bijlage het rapport 'Alles is gezondheid... Het Nationaal Programma Preventie 2014-2016. Den Haag: Ministerie van VWS, 2013a.

VWS. Kamerbrief Proeftuinen en pilots 'beter zorg met minder kosten'. Kenmerk 110702-102148-C2. Den Haag: Ministerie van VWS; 2013b.